

Pedagogisch werkplan

Kinderdagverblijf Haaksbergerstraat

Dit werkplan is gebaseerd op het pedagogisch beleidsplan van KOV-Hebbes

Februari 2020

Inhoud

Inleiding.....	4
1. De start bij kinderdagverblijf Hebbes Haaksbergerstraat	5
Intake en eerste dag.....	5
Wennen.....	5
2. Het dagprogramma	6
Globale dagindeling.....	6
Spel en activiteiten.....	6
Jaarlijkse activiteiten zijn:	7
3. VVE	8
Wie komt in aanmerking voor VVE?	8
Indicering:	8
Praktisch.....	8
Inhoudelijk	9
VVE aanpak KOV- Hebbes	10
Toetsing / borging	10
Scholing medewerkers	10
VVE en Ouderbetrokkenheid	10
Warme overdracht.....	11
Eten en drinken.....	11
Lichamelijke verzorging.....	12
4. Regels en rituelen.....	13
Regels over omgaan met elkaar	13
Regels over omgang met materiaal	13
Feesten en trakteren.....	13
Beloningen en corrigeren.....	14
5. Inrichting en materiaal	14
6. De groep.....	15
Groepsopbouw.....	15
Het vier-ogen principe	17
Stagiaires / Vrijwilligers.....	18
Aantal beroepskrachten op de groepen	19
7. De ouders	20
Brengen en halen	20
Individuele contacten met ouders	20
Schriftelijke communicatie.....	21
Klachtenprocedure.....	21

8. Observatie, zorg en overdracht.....	22
Observeren en signaleren	22
Zorgstructuur	22
Hieronder worden de taken van de mentor omschreven:.....	22
Externe zorgstructuur	23
Overdracht en samenwerken met basisonderwijs.....	24

Inleiding

Relatie tussen pedagogisch beleidsplan en werkplan

“Een kind is sociaal, uniek, competent en afhankelijk”, met deze competenties in ons achterhoofd willen wij werken met kinderen, dit houden we ook voor ogen bij de dagelijkse praktische gang van zaken bij kinderdagverblijf Hebbes Haaksbergerstraat.

Pedagogisch beleidsplan

Het pedagogisch beleidsplan beschrijft de uitgangspunten van het werken met kinderen bij KOV-Hebbes. Het geeft richtlijnen voor het pedagogisch handelen in de praktijk en biedt daarmee structuur voor pedagogisch medewerkers en kinderen. Bovendien bevordert het de communicatie met ouders.

In het pedagogisch beleidsplan worden de visie, de houding en het gedrag van pedagogisch medewerkers weergegeven. Er wordt concreet beschreven hoe we voldoen aan de doelstellingen en voorwaarden genoemd in de wet en in de toetsingskaders. Alle wettelijk voorgeschreven onderdelen zijn in het beleidsplan beschreven.

Pedagogisch werkplan

Het pedagogisch werkplan is gebaseerd op het pedagogisch beleidsplan: in het werkplan staan de afspraken die volgen uit het pedagogisch beleidsplan. De doelstellingen zijn vertaald naar een dagindeling, regels, rituelen, activiteiten en feesten, VVE, zorg en ouderparticipatie.

De locaties van KOV-Hebbes werken allemaal volgens het pedagogisch beleidsplan, maar de accenten die gelegd worden en de uitwerking in het werkplan kunnen per locatie verschillen.

Opzet

Over de werkwijze en afspraken worden de volgende onderwerpen beschreven:

1. De start op de kinderopvang;
2. Het dagprogramma;
3. VVE;
4. Regels en rituelen;
5. Inrichting en materiaal;
6. De groep;
7. Ouders;
8. Observatie, zorg en overdracht.

1. De start bij kinderdagverblijf Hebbes Haaksbergerstraat

Intake en eerste dag

Voor het kind voor de eerste keer bij kinderdagverblijf Haaksbergerstraat komt, wordt door de locatie manager of een pedagogisch medewerker van de groep een intakegesprek gehouden met de ouder(s) van zowel reguliere kinderen als doelgroep kinderen. Hierin wordt gevraagd naar bijzonderheden met betrekking tot het kind, het gezin en de opvoeding. Tevens wordt hierin gevraagd om toestemming m.b.t. het opvragen van gegevens en de warme overdracht. Ook wordt er informatie gegeven over de kinderopvang en worden er afspraken gemaakt over het laten wennen.

Wennen

Tijdens het intakegesprek worden er met de ouders afspraken over het wennen gemaakt. Kinderdagverblijf Haaksbergerstraat heeft de volgende afspraken over het wennen:

- De locatiemanager/pedagogisch medewerker(s) spreekt samen met de ouders een datum af voor het wennen, dit is een ochtend van 9.00 tot 12.00 uur of middag van 13.00 tot 16.00 uur. Indien het voor ouders/kind óf pedagogisch medewerker er wenselijk is kunnen er twee dagdelen worden afgesproken om te wennen. Mocht het kind na deze twee dagdelen, behoefte hebben aan nog een wennmoment, dan is dit in overleg mogelijk.
- De kinderen worden eerst persoonlijk begroet evenals de ouders, zodat zij zich welkom voelen.
- Het is van belang dat één van de ouders telefonisch bereikbaar is en het kind indien nodig kan ophalen.
- In sommige situaties is kort en duidelijk afscheid nemen de beste oplossing. Anderen daarentegen zwaaien de ouder uitgebreid na. Ouder kan altijd bellen om te informeren hoe het gaat.

2. Het dagprogramma

Globale dagindeling

KOV-Hebbes werkt met een vast dagritme . Er wordt op “vaste” tijden gegeten, geslapen en gespeeld. Natuurlijk is het zo dat dit de ene dag iets “losser” verloopt dan de andere dag, mede omdat er bij KOV-Hebbes veel activiteiten buiten plaatsvinden en wij gedeeltelijk van de weersomstandigheden afhankelijk zijn. We werken met kinderen en kijken naar wat een kind nodig heeft en wat er bij zijn/haar behoeften past.

We zorgen voor een min of meer vaste dagindeling, dit geeft de kinderen houvast en stimuleert zelfstandigheid. In de dagindeling is rekening gehouden met een goede afwisseling tussen gezamenlijke en individuele activiteiten, tussen binnen en buiten, tussen actie en rust. We proberen om elke dag ook buiten te spelen. Uitgangspunt in ons beleid is dat er elke dag een beweeg-activiteit plaatsvindt. Dat kan in de Hebbes-gymzaal zijn, in de tuin op locatie, of in het park.

Wij plannen 3+ activiteiten. Hierin worden kinderen van 3 jaar en ouder op een speelse wijze door het aanbieden van activiteiten voorbereid op groep 1 van de basisschool.

Als de kinderen 3 jaar en 3,11 jaar zijn worden de Cito toetsen afgenomen om te kijken hoe het verloop van de persoonlijke ontwikkeling is. Aan de hand van deze CITO scores kunnen we gedifferentieerde activiteiten aanbieden.

Op twee groepen van de drie groepen is een televisie aanwezig, deze wordt gebruikt om de thema's die bij KOV-Hebbes spelen te ondersteunen. Omdat KOV-Hebbes tot 19:00 uur geopend is, creëren wij ook wel eens een rustpunt aan het einde van de dag.

Spel en activiteiten

We stimuleren met het spel en de activiteiten gericht de vier ontwikkelingsdomeinen. Zingen, bewegen en voorlezen zijn belangrijke onderdelen van het dagprogramma. We stimuleren zelfstandigheid en gedrag bij spel en activiteiten.

De buitenwereld wordt binnengehaald en incidenteel worden er uitstapjes gemaakt, bijvoorbeeld naar de kinderboerderij, speeltuin of bibliotheek. De ouders worden hiervan altijd op de hoogte gesteld en vaak ook uitgenodigd om mee te gaan of te helpen. Dit vindt KOV-Hebbes belangrijk in verband met de ouderparticipatie.

Jaarlijkse activiteiten zijn:

- Ouderavond/thema-avond
- Herfst wandeling/activiteit
- Sinterklaasviering
- Kerstviering/buffet
- Paasviering
- Nationaal voorleesontbijt
- Zomerfeest
- Afsluiting met ouders
- Voorstelling bibliotheek
- Lente wandeling/activiteit

3. VVE

Bij kinderdagverblijf Haaksbergerstraat wordt VVE aangeboden voor kinderen die voor 31 december 2016 een VVE indicatie hebben gekregen. Vanaf 1 januari 2017 worden er geen nieuwe VVE kinderen worden aangemeld omdat er geen directe samenwerking is binnen een IKC. De kinderen die reeds in het VVE programma zijn gestart krijgen totdat zij KOV-Hebbes verlaten VVE activiteiten aangeboden.

VVE biedt kinderen die dat nodig hebben de mogelijkheid om per week twee dagdelen extra de kinderopvang te bezoeken. De GGD, Jeugd Gezondheids- Zorg (het consultatiebureau) is de verwijzende instantie voor VVE. Kinderen kunnen alleen in de VVE geplaatst worden als er een verwijsformulier is.

Voor de aanvang van een VVE traject vindt er altijd een startgesprek VVE plaats met ouders. Dit is een specifiek gesprek gericht op het VVE aanbod en staat los van het intakegesprek die ouders voeren bij het aanmelden van hun kind voor het kinderdagverblijf.

Wie komt in aanmerking voor VVE?

In het gemeentelijk beleid is vastgesteld dat kinderen die voldoen aan onderstaande criteria in aanmerking komen voor VVE

- Kinderen met ouders met een laag opleidingsniveau;
- Kinderen met een (taal) achterstand, waarvan de ouders geen laag opleidingsniveau hebben.

Indicering:

- De VVE-indicatie en verwijzing wordt afgegeven door de jeugdgezondheidsdienst van de GGD;
- De verwijzing kan worden afgegeven bij een leeftijd van 18 maanden;
- Bij KOV-Hebbes wordt er door de pedagogisch medewerk(st)ers continu gelet op de ontwikkeling van het kind. Dit wordt d.m.v. observaties vastgelegd in de observatielijst (SLO lijst). Aan de hand van deze observaties kan een medewerk(st)er aangeven dat zij/hij zich zorgen maakt over de ontwikkeling van het kind. Door de ouders door te verwijzen naar het consultatiebureau kan er een indicatie worden gevraagd voor het volgen van het VVE traject bij KOV-Hebbes.

Praktisch

- Een kind is minimaal 24 maanden als het mag gaan deelnemen aan de VVE;
- Het VVE aanbod omvat 4 dagdelen per week, ten minste 4 uur per dagdeel of tenminste 16 uur per week aan VVE-activiteiten;
- Het VVE aanbod is minimaal 640 uur per jaar;
- De duur van het VVE programma is tenminste 2 jaar (voorschools). Het VVE aanbod loopt van 2 tot 6 jaar, dus 2 jaar voorschools en 2 jaar vroegschools.

- De vorderingen worden vastgelegd in het kind volgsysteem (observatielijst, CITO-toetsen). Doordat onze medewerkers gedurende de hele dag werken volgens een leer methode is er een continue aanbod van VVE. Daarnaast krijgt een VVE-geïndiceerd kind een extra aanbod d.m.v. één-op-één contact met een medewerk(st)er. Deze medewerk(st)er zal met het kind een op zijn of haar behoeften afgestemd activiteiten aanbod doorlopen. Dit alles gebeurt op een uiterst speelse en voor het kind aantrekkelijke manier.
- Indien er niet aan het 16 uur arrangement wordt voldaan, het kind niet minimaal 16 uur per week aanwezig is/kan zijn, wordt er middels telefoon en e-mail geregeld persoonlijk contact gezocht met ouders/verzorgers. Dit om de ouders nauw te betrekken bij het VVE- arrangement en als doel het kind zo snel mogelijk weer te laten deelnemen aan het volledige arrangement. Als dit alsnog niet lukt moet met gespreksverslagen en/of formele correspondentie kunnen worden aangetoond dat de medewerk(st)er hier inspanningen voor heeft gepleegd.

KOV- Hebbes legt bij de VVE intake van het kind met de ouders vast dat zij hun kind ;

- Tenminste 1,5 jaar laten deelnemen,
- Een basisschool kiezen waar het kind een VVE traject kan volgen,
- Ouders deelnemen aan ouderactiviteiten en de adviezen en tips van onze intern begeleider / pedagogisch coach ook daadwerkelijk ten uitvoer brengen,
- Dat de ouder instemt met een warme overdracht naar de basisschool,
- Ouders bij voorkeur kiezen voor een school binnen een Integraal Kind Centrum.
- Dit leggen wij vast in een z.g.n. “samenwerkingsovereenkomst” (Bijlage 1)
- Dat de ouders hun kind de mogelijkheid geven aan het 16 uur arrangement deel te nemen.

Inhoudelijk

Het doel van de VVE is kinderen van 2 tot 6 jaar extra te stimuleren in hun taalontwikkeling. Op de locatie Haaksbergerstraat wordt gewerkt met de VVE methode Kaleidoscoop/ Piramide. Het aanbod wordt gegeven door VVE gecertificeerde beroepskrachten. Om de beroepskrachten op de werkvloer te ondersteunen zijn er verschillende ondersteuners, zoals; intern begeleider/pedagogisch coach. De locatie Hebbes Haaksbergerstraat wordt voldaan aan de gemeentelijke VVE subsidie voorwaarden.

VVE aanpak KOV- Hebbes

Piramide en Kaleidoscoop op de locatie

Bij kinderdagverblijf Hebbes Haaksbergerstraat wordt dagelijks gewerkt volgens de Piramide methode ondersteund door het Kaleidoscoop principe.

Bij alles wat onze pedagogisch medewerkers doen vragen zij zich af, wat doen we, welke sleutelervaringen (ontwikkelingsgebieden) spelen er mee. Door alles wat we doen te benoemen, wordt het kind gestimuleerd in zijn (taal)ontwikkeling. Daarnaast werken we met de dagritmekaarten en thema's. De kinderen worden getoetst met de Cito kind toetsen conform de richtlijnen en op basis van de toets gegevens en observaties in de groepen wordt er een groepsoverzicht gemaakt. Er wordt in kleine groepjes doelgericht gewerkt aan de stimulering van de ontwikkeling.

Bij de Piramide methode wordt gewerkt met vier hoekstenen. De vier hoekstenen van Piramide zijn: nabijheid en afstand, initiatief kind en initiatief leidster. Zowel de pedagogische als de didactische kant krijgen veel aandacht. De medewerk(st)er bepalen aan de hand van de doelen welke activiteiten zij aanbieden, interactief voorlezen in kleine en grote kring neemt een belangrijke plaats. (in het pedagogisch beleidsplan wordt de piramide methode uitgebreid beschreven)

Toetsing / borging

De vorderingen op het gebied van taal en rekenen, motoriek en sociaal- emotionele ontwikkeling worden 2 x per jaar geobserveerd en deze bevindingen worden vastgelegd in Cito/ LOVS en in de SLO observatielijsten. In het VVE traject worden kinderen 3x keer getoetst. De kinderen worden getoetst op de leeftijd van 30-, 36- en 44 maanden.

Scholing medewerkers

Medewerkers van KOV-Hebbes worden geschoold via het 'opleidingsplan'. Deze is terug te vinden in bijlage 2 van het beleidsplan.

VVE en Ouderbetrokkenheid

Natuurlijk betrekken we de ouders bij het VVE traject van de kinderen. Dit doen we door:

- Ouders middels een intakegesprek adequaat te informeren waarbij wij ouders onder andere toestemming vragen voor het opvragen van gegevens van hun kind bij de GGD;
- ten minste 3 ouder(thema)avonden per jaar te organiseren, met als thema positief opvoeden en taalontwikkeling. Wij volgen hiervoor de richtlijnen van triple P (positief, pedagogisch programma) Het triple P programma is voor ouders gemakkelijk toegankelijk, informatie is ook via de Loes website van de gemeente Enschede;

- Regelmatig een nieuwsbrief uit te brengen via het digitale communicatiesysteem “Konnnect”. Zo zijn ouders betrokken bij de thema’s die binnen de kinderopvang worden behandeld. De vier ontwikkelingsdomeinen volgens de SLO doelen worden benoemd en ouders kunnen thuis met het kind verder in gaan op het lopende thema;
- Ouders tips en tricks te geven om ook thuis met de taalontwikkeling van hun kind bezig te zijn. Een paar simpele voorbeeldjes hiervan zijn; Lees een boekje meerdere malen voor en herhaal wat er in staat. Pak speelgoed dat voorkomt in het boekje en betrek dit speelgoed bij het verhaaltje. Samen liedjes zingen is ook een heel erg leuke activiteit;
- Rekening te houden met de thuistaal van het kind;
- Wij sluiten met ouders een samenwerkingsovereenkomst af, waarin we met elkaar afspreken wat de wederzijdse verwachtingen zijn.

Warme overdracht

- Kov Hebbes Haaksbergerstraat draagt kinderen “warm” over aan de basisschool. De mentor van het kind zorgt voor deze overdracht. Een “warme”overdracht betekent dat er persoonlijk contact is tussen onze medewerk(st)er en de toekomstige leerkracht, met als doel de school te informeren over de ontwikkeling van het kind. Hier wordt ook de leefsituatie, pedagogische en didactische aansluiting en de zorgbehoefte van het kind besproken. Hier wordt het formulier ‘van observatie naar overdracht’ voor gebruikt. Deze is in te zien op de locatie.
- Naast de warme overdracht van het kind naar de basisschool verzorgt de mentor ook de warme overdracht van het kind naar de BSO mits het kind daar gebruik van gaat maken.
- Tevens wordt er gewerkt aan de “doorgaande lijn”. Dit doen wij bijvoorbeeld door middel van vaste overlegmomenten met het onderwijs, gezamenlijke scholing, gezamenlijke thema’s etc.

Eten en drinken

De afspraken rond het meegeven van eten en drinken door de ouders en over het omgaan met diëten van kinderen worden door ons duidelijk met de ouders besproken. Uitgangspunt is gezonde voeding, zoals fruit of een boterham. Er is in ieder geval een eet en/of drinkmoment halverwege de ochtend en in de middag. Het eten of drinken is naast een rustmoment ook een sociaal moment waarin gezellig even samen gezeten en gepraat wordt. Onze afspraken over eten en drinken zijn:

De kinderen ontbijten thuis. Rond 9.00 uur en 15.00 uur gaan we met de kinderen fruit of een tussendoortje eten. Daarbij drinken we ook wat. De kinderen krijgen melk, (fruit)water of lauwwarme (fruit)thee. Er wordt met de hele groep tegelijk gegeten en gedronken. Voor de kinderen beginnen met eten en drinken zingen ze samen een liedje. De kinderen leren om tijdens het eten en drinken gezamenlijk aan tafel te blijven. We gaan pas van tafel als iedereen klaar is met eten.

Ouders kunnen een warme maaltijd meegeven, wanneer ze hun kind na 17.30 uur komen ophalen. Deze wordt tussen 16.00 en 17.00 uur aangeboden. Graag stimuleren wij ouders om indien mogelijk thuis met hun kind te eten, zodat de dag samen kan worden afgesloten.

Lichamelijke verzorging

Er wordt hygiënisch gewerkt, in overeenstemming met de eisen die de GGD (GGD map) en de Arbowet aan ons stellen. Deze zijn opgesteld en vastgelegd in het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid. Dit is in het belang van de pedagogisch medewerkers en in het belang van de kinderen.

Kinderen die een vieze luier hebben worden door ons verschoond op vaste momenten en indien nodig tussendoor een keer vaker. Een vast gezicht tijdens het verschonen is belangrijk: de kinderen worden dus verschoond door de vaste pedagogisch medewerkers of stagiaire.

We ondersteunen de zindelijkheidstraining van de ouders en willen kinderen graag leren om zelfstandig naar het toilet te gaan en handen te wassen.

4. Regels en rituelen

De regels die we hanteren hebben een functie voor de veiligheid, geborgenheid of het samenzijn in de groep. We proberen de regels consequent te handhaven. Door het handhaven maar vooral ook door het voorleven en de uitleg van de regels worden waarden en normen op kinderen overgedragen. Op elke locatie van Hebbes geldt de regel dat pedagogisch medewerkers, ouders en kinderen zo veel mogelijk Nederlands praten op de locatie. Hierdoor wennen de kinderen sneller aan de Nederlandse taal en verstaan we elkaar beter.

Vaste rituelen bij activiteiten en dagindeling geven een kind houvast en kunnen heel leuk zijn. We letten er wel op dat we niet teveel rituelen en vaste zaken hebben, het zijn middelen en geen doelen.

Binnen kinderdagverblijf Haaksbergerstraat hanteren we de volgende regels:

Regels over omgaan met elkaar

We begeleiden en ondersteunen de kinderen op onze kinderopvang. In de omgang vinden we het belangrijk dat ieder kind leert de ander te respecteren, ongeacht de afkomst. De kinderen krijgen de ruimte om zich te ontwikkelen, maar we geven ook grenzen aan waar dat nodig is. Uitgangspunt daarbij is een positieve houding en benadering.

Regels over omgang met materiaal

Het materiaal ligt op vaste plekken voorzien van afbeelding op de plank. Dat is handig en zo zien de kinderen waar ze het kunnen neerzetten. We hebben de afspraak dat als een kind is uitgespeeld er eerst wordt opgeruimd alvorens een ander stuk speelgoed kan worden gepakt.

De pedagogisch medewerkers helpen een kind wanneer nodig met het uitkiezen van materiaal en bieden iets aan dat een kind niet snel zelf zal kiezen. De pedagogisch medewerkers begeleiden hen in hun spel en leggen uit, waar nodig, hoe het spel werkt en spelen mee.

De pedagogisch medewerkers leren de kinderen verantwoord om te gaan met het speelgoed, zodat het langer mee kan gaan.

Feesten en trakteren

Verjaardagen vieren we als volgt:

Ouders overleggen met medewerk(st)er over het tijdstip van en eventuele traktatie.

Zij mogen hierbij aanwezig zijn en dit vastleggen op camera. De medewerk(st)ers zorgen voor de nodige aankleding en een feestelijke stemming.

Ook andere feesten worden op de kinderdagverblijf gevierd, zoals:

- Sinterklaasviering;
- Kerstviering;
- Paasviering;
- carnaval;
- dag van de leidster (derde donderdag in september).

Beloningen en corrigeren

We gaan er vanuit dat positief opvoeden en opgroeien mogelijk en wenselijk is. De pedagogisch medewerkers hanteren een ondersteunende positieve stijl in de omgang met de kinderen. Dit betekent dat wij veel positieve aandacht geven aan het gewenste gedrag en zelfstandigheid aanmoedigen met complimentjes. Als beloning wordt vooral positieve aandacht gebruikt.

Uiteraard stellen we ook grenzen aan het gedrag van kinderen. Kinderen moeten leren zich aan bepaalde regels te houden, in het belang van de veiligheid en de leefbaarheid in de groep. Pedagogisch medewerkers zeggen bij ongewenst gedrag rustig en kort wat niet mag, waarom het niet mag en wat het kind wel mag gaan doen.

Als dit onvoldoende helpt wordt nogmaals duidelijk gewaarschuwd. Als het kind zich echt niet in de hand heeft wordt het soms even apart gezet. Een time out, dat wil zeggen een kind even op een apart plekje zetten om hem uit de situatie en het gedrag te halen, kan helpen om weer op het juiste spoor te komen. Wel altijd op de groep, nooit erbuiten.

5. Inrichting en materiaal

Bij de inrichting van de locatie streven we naar een prettige sfeer en geborgenheid; veiligheid en vertrouwde zijn daarbij belangrijk, evenals rust.

Tegelijkertijd moet de inrichting uitdagend zijn en mogelijkheden bieden voor spel, keuzes en activiteiten. De richtlijnen en aanbevelingen van Kaleidoscoop en Piramide worden gebruikt bij de inrichting.

Het afschermen en inrichten van hoeken zorgt ervoor dat kinderen langer en meer samen spelen, elkaar minder storen en een beter sociaal contact hebben.

De kinderen worden betrokken bij het inrichten van de hoeken en thematafel. De inrichting en het materiaal volgen het (VVE)thema dat centraal staat in die periode.

We willen de wereld van thuis met de kinderopvang verbinden, door foto's en voorwerpen van thuis mee te laten brengen.

Frisse lucht, spel en contact met de natuur zijn trefwoorden bij de buiteninrichting en de keuze voor veel buitenspelen.

Uiteraard is het spelmateriaal veilig, geschikt voor de leeftijdsgroep en sluit het aan bij de belevingswereld van de kinderen. We kiezen het speelgoed zorgvuldig uit en zorgen ervoor dat het uitdagend en stimulerend is. We zorgen voor een goede verdeling van speelgoed over de ontwikkelingsgebieden. Ook is er oog voor culturele diversiteit.

Kinderen spelen graag, soms samen en soms alleen. Ze leren bij het kinderdagverblijf Haaksbergerstraat om in een groep leeftijdsgenootjes te zijn en om samen te spelen en goed met elkaar om te gaan.

Er wordt vaak met kleine groepjes gespeeld of voorgelezen, er ontstaat dan meer contact en dialoog tussen leidster en kinderen en er is beter af te stemmen op hun behoefte en ontwikkeling. Daarbij zorgen we ervoor dat alle kinderen op deze manier aandacht krijgen. Binnen het kinderdagverblijf wordt er gezorgd voor een huiselijke sfeer.

Kinderen spelen graag, soms samen en soms alleen. Ze leren bij kinderdagverblijf Haaksbergerstraat om in een groep leeftijdsgenootjes te zijn en om samen te spelen en goed met elkaar om te gaan.

Er wordt vaak met kleine groepjes gespeeld of voorgelezen, er ontstaat dan meer contact en dialoog tussen leidster en kinderen en er is beter af te stemmen op hun behoefte en ontwikkeling. Daarbij zorgen we ervoor dat alle kinderen op deze manier aandacht krijgen.

6. De groep

Groepsopbouw

In de kinderdagverblijven kiezen wij bewust voor verticale groepen. Een verticale groep bestaat uit kinderen in verschillende leeftijden (van 0 tot 4 jaar). Wij houden met de samenstelling van de groepen rekening met de leeftijdsopbouw, we proberen de groep zo op te bouwen dat er voor elk kind een aantal leeftijdsgenootjes zijn. Met de verticale groepen willen we de thuissituatie zoveel mogelijk nabootsen. Een ander belangrijk argument is dat de jonge kinderen in de gemengde groep gestimuleerd worden in hun cognitieve, sociale en communicatieve vaardigheden. Kinderen leren rekening met elkaar houden en zijn de gehele dag samen met kinderen in meerdere leeftijdscategorieën. Ze blijven tot het bereiken van de 4 jarige leeftijd op een vaste groep met vaste medewerk(st)ers.

In elke groep worden maximaal 8 baby's geplaatst. Ook hierbij hanteren wij de beleidsregels kinderopvang.

Kinderdagverblijf Haaksbergerstraat beschikt over drie groepen met in totaal 48 kindplaatsen.

De groeps grootte is nooit groter dan 16 kinderen en de leeftijd varieert tussen de 0 en 4 jaar.

Wij werken met vaste medewerkers

Het kan voorkomen dat wij m.b.t. het werken met vaste medewerkers te maken krijgen met een situatie van onmacht en niet kunnen voldoen aan de gestelde criteria m.b.t. het vaste gezicht.

- Een vast medewerkers is ziek op de dag waarop haar collega een vrije dag heeft opgenomen.
- De vaste gezichten zijn tegelijkertijd ziek
- Het vaste gezicht is niet beschikbaar op dag waarop zijn/haar collega afwezig is.

In deze gevallen zal er allereerst geprobeerd worden iemand uit de vaste "invalpool" in te zetten. Dit zijn flexibel inzetbare medewerkers welke regelmatig op de betreffende locatie werkzaam zijn. Zij kennen, werkwijze, richtlijnen de kinderen en veelal ook de ouders. In de meeste gevallen wordt er op deze wijze invulling gegeven aan de onmacht situatie m.b.t. het vaste gezichten criterium. Een heel enkele keer kan het voorkomen dat er collega van een andere locatie wordt ingezet.

Veiligheid zal in deze telkens “leading” zijn. Wij stellen in deze situatie de veiligheid voorop en dragen er ten aller tijde zorg voor dat voldoende gekwalificeerde medewerkers aanwezig zijn. Dit gaat in deze uitzonderlijke situaties boven het vaste gezichten criterium.

De medewerk(st)ers werken doorgaans op dezelfde groep. Door bijvoorbeeld ziekte, verlof of vakantie kan het zijn dat de vaste pedagogisch medewerker niet aanwezig is. Bij het vervangen van een vaste pedagogisch medewerker proberen wij zoveel mogelijk te putten uit onze eigen “invalpool”. Onze invalpool bestaat uit een aantal medewerkster(st)ers die flexibel inzetbaar zijn en al regelmatig op de locaties werkzaam zijn. Deze medewerk(st)ers zijn vertrouwd met onze huisregels en werkwijze en de kinderen van de locatie.

Tevens kunnen wij een beroep doen op een uitzendorganisatie die speciaal voor KOV-Hebbes een aantal pedagogisch medewerkster beschikbaar heeft op het moment dat al onze “vaste” invallers al ingezet zijn. Dit komt helaas wel eens voor in periodes van griep epidemieën en vakantieperiodes.

Kinderen spelen in een vaste stamgroep

We werken in vaste groepen. Kinderen bewegen en spelen ook regelmatig samen, de kinderen uit de “verschillende” groepen zijn bekend met elkaar en het samengaan van de groepen wordt als iets “normaals” ervaren.

- Een kind maakt bij Kov-Hebbes gedurende de week gebruik van ten hoogste twee verschillende stamgroepsruimtes (opvang op maat).
- De ouders weten tot welke stamgroep(en) het kind behoort en welke beroepskrachten op welke dag aan welke groep zijn toegewezen.
- Voor een kind dat (zoals vastgelegd in een overeenkomst tussen ouders en Hebbes) gebruik maakt van opvang op dagen die per week verschillen, gelden de regels over vaste stamgroepen, vaste medewerkers en vaste groepsruimte niet.
- Ook incidenteel kan het zo zijn dat een kind opgevangen wordt op een voor hem/haar “vreemde” dag of tijd in verband met bijvoorbeeld familieomstandigheden. Het kind kan dan in overleg met de ouder in een andere stamgroep worden opgevangen.
- Met vooraf gegeven schriftelijke toestemming van de ouder(s) kan een kind gedurende een vooraf afgesproken periode worden opgevangen in één andere stamgroep dan toegewezen.
- Aan het begin van de dag voegen wij de stamgroepen samen. Door het zeer geringe aantal kinderen dat er tussen 07:00 en 08:30 aanwezig is, is het samen spelen op deze momenten voor de kinderen aantrekkelijker dan alleen op een stamgroep aanwezig te zijn.
- Om diezelfde reden worden ook aan het einde van de dag, na 17:00 uur, de stamgroepen samengevoegd.
- Als er een zeer gering aantal kinderen aanwezig is kan het voorkomen dat wij de gehele stamgroep samenvoegen met de tweede stamgroep van de betreffende locatie. Dit doen wij alleen als we door samen te gaan een uitdagende speel- en leersituatie creëren.
- Bij speciale activiteiten (gerelateerd aan een thema of nationaal thema), kan het zijn dat wij kinderen laten mee spelen in een andere stamgroep.

- Bij sommige activiteiten doen kinderen van verschillende stamgroepen samen mee. Bijvoorbeeld bij het spel en bewegen doen enkel de kinderen in de leeftijd tussen 2 en 4 jaar mee. De allerkleinsten blijven op locatie.
- Voor de kinderen in de leeftijd 3+ worden er specifieke activiteiten en materialen aangeboden om de kinderen te stimuleren in hun spel en ontwikkeling. Waarbij zij de vaste stamgroep tijdelijk verlaten.
- Telkens zal er bij het samenvoegen van de stamgroepen van elke stamgroep een vaste medewerker aanwezig zijn.

Het vier-ogen principe

We willen graag dat ouders weten dat hun kinderen veilig en in goede handen zijn bij KOV-Hebbes. Daarom werken we met het vier-ogen principe, dat betekent dat er minstens twee volwassenen aanwezig zijn op de groep. De beroepskrachten en stagiaires kunnen hun werkzaamheden dus uitsluitend verrichten terwijl ze gezien of gehoord kunnen worden door een andere volwassene.

Is het aantal kinderen zeer gering dan zal er naast een beroepskracht altijd een andere volwassene aanwezig zijn op de locaties. Over het algemeen is dit dan een facilitair medewerk(st)er of vrijwilliger die bekend is op/met de locatie en de kinderen.

Voor kinderdagverblijf Haaksbergerstraat betekent dit, op het moment dat er één pedagogisch medewerker aanwezig is, het vier-ogen/vier-oren principe van kracht is. Naast een beroepskracht kan het zijn dat wij een stagiaire inzetten. Deze stagiaire moet volgens de geldende CAO regels formatief inzetbaar zijn. Mocht er zich een calamiteit voordoen dan kan er direct actie genomen worden.

Het vier-ogenprincipe wordt tevens uitvoerig beschreven in het beleidsplan m.b.t. veiligheid en gezondheid.

3 uurs regel

Omdat de opvangdagen binnen kinderopvang Hebbes meer dan 10 uur bedragen hanteren wij een 3 uurs regeling. Dit houdt in dat gedurende de dag de groep maximaal 3 uur per dag onderbezet kan staan. In de praktijk ziet dat er als volgt uit:

	Pretletters	Fuifnummers	Gangmakers
Maandag	830-900 1230-1430 1730-1800	830-900 1230-1430 1730-1800	830-900 1230-1430 1700-1730
Dinsdag	830-900 1230-1430 1730-1800	830-900 1230-1430 1700-1730	830-900 1230-1430 1700-1730
Woensdag	1230-1430	1230-1430	1230-1430 1700-1800
Donderdag	830-900 1230-1430 1730-1800	830-900 1230-1430 1730-1800	830-900 1230-1430 1730-1800
Vrijdag	830-900 1230-1330 1700-1800	830-900 1300-1400 1700-1800	830-900 1330-1430 1700-1800

Stagiaires / Vrijwilligers

Wij fungeren als leerbedrijf voor BBL en BOL- stagiaires (BBL=beroeps begeleidende leerweg, BOL= beroeps opleidende leerweg). Wij streven er naar om op elke groep voor minimaal 20 uur een gemotiveerde BBL stagiaire of BOL stagiaire te plaatsen. Bij het plaatsen van een BBL of BOL stagiaire is vooral de motivatie en de onderbouwing hiervan voor ons van groot belang. Op deze manier willen wij ook het verloop in stagiaires tot een minimum beperken (Zie ook het BPV plan).

Het kan zijn dat KOV- Hebbes gebruik maakt van de inzetbaarheid van een vrijwilliger. Deze vrijwilliger assisteert enkel in de dagelijkse gang van zaken m.b.t. de activiteiten op het kinderdagverblijf. Een vrijwilliger wordt nooit ingezet of meegeteld als beroepskracht. Een vrijwilliger kan wel dienen al het extra paar ogen. Een vrijwilliger dient tevens een geldig VOG te hebben afgegeven.

Aantal beroepskrachten op de groepen

De Wet Kinderopvang stelt duidelijke regels m.b.t. het aantal medewerk(st)er dat er op een groep aanwezig moet zijn ten opzichte van het aantal aanwezige kinderen.

Het minimale aantal beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen bij een gemengde (verticale) leeftijdsgroep wordt bepaald met behulp van de rekentool van de rijksoverheid (www.1ratio.nl). Dit houdt praktisch het volgende in:

Rekenregels 2019

Dagopvang

Het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen in een stamgroep of peuterspeelzaalgroep wordt bepaald op basis van tabel 1 en onderstaande aanvullende rekenregels. De tabel en de rekenregels worden toegepast in de volgorde waarin zij onderstaand zijn opgenomen. De voorwaarden met betrekking tot de maximale grootte van een stamgroep of peuterspeelzaalgroep zijn in tabel 1 verwerkt.

Tabel 1. Berekening van het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten en de maximale groepsgrootte bij groepen in de dagopvang en het peuterspeelzaalwerk

	Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
Groepen alle kinderen één leeftijd	0 tot 1	1	3	2	6	3	9	4	12
	1 tot 2	1	5	2	10	3	15	4	16
	2 tot 3	1	8	2	16	----	----	----	----
	3 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----
Gemengde leeftijds-groepen	0 tot 2	1	4	2	8	3	14 ¹	4	16 ¹
	0 tot 3	1	5	2	10	3	13 ¹ /14 ² / 15 ²	4	16 ¹
	0 tot 4	1	5	2	12	3	14 ¹ /15 ² / 16 ²	4	16 ¹
	1 tot 3	1	6	2	11	3	16	----	----
	1 tot 4	1	7	2	13	3	16	----	----
	2 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----

¹ Waarvan maximaal acht kinderen van 0 tot 1 jaar.

² Waarvan maximaal drie kinderen van 0 tot 1 jaar.

³ Waarvan maximaal vijf kinderen van 0 tot 1 jaar.

⁴ Waarvan maximaal vier kinderen van 0 tot 1 jaar.

Ruilen van dagdelen en/ of opnemen van extra dagen

Het ruilen van dagdelen is toegestaan mits:

- de locatiemanager akkoord gaat met de gewenste ruil;
- de bezetting het toe laat;
- er geen extra leidsters hoeven worden ingezet;
- binnen twee maanden de ruiling plaatsvindt;
- het vooraf wordt aangegeven
- het incidenteel is.

Aan ruilen van dagdelen zijn uiteraard geen kosten verbonden. Ziekte- en vakantiedagen kunnen niet gereserveerd of geruild worden. Bij ziekte op de geruilde dag, komt deze dag te vervallen. KOV Hebbes spreekt van vakantie als er gedurende een periode van 2 weken geen gebruik wordt gemaakt van de kinderopvang.

Extra dagdelen:

Indien de bezetting van de groep dit toelaat, is het mogelijk extra opvang aan te vragen. Dit is altijd ter beoordeling aan de locatiemanager. Deze extra dagdelen worden de daarop volgende maand(en) in rekening gebracht.

7. De ouders

Brengen en halen

Breng- en haalmomenten zijn belangrijke contactmomenten met de ouders en verzorgers, want we willen graag dat alle ouders meeleven met wat hun kind op de kinderopvang beleeft. Het zijn korte, intensieve momenten voor ouders, leidsters en kinderen, daarom zorgen we voor duidelijke afspraken en structuur.

Eén van de afspraken met de ouders is dat zij altijd moeten doorgeven wie het kind zal komen ophalen. Als er niet is gemeld dat het kind door iemand anders wordt opgehaald, zoeken de pedagogisch medewerkers telefonisch contact met 1 van de ouders.

De breng- en haaltijden zijn als volgt:

- Tussen 07.00 uur en 09.00 uur kan een kind worden gebracht;
- Tussen 12.30 uur en 13.30 uur kan een kind worden opgehaald of gebracht;
- Tussen 16.00 uur en 19.00 uur kan een kind worden opgehaald.

Individuele contacten met ouders

Van onze medewerk(st)ers wordt verwacht dat zij goed zijn geïnformeerd over de kinderen die aan hun verantwoordelijkheid en zorg zijn toevertrouwd ('ken je kindjes'). Een open communicatie met ouders en een goede gedegen overdracht is hierin van groot belang. Het is belangrijk dat de medewerk(st)ers op de hoogte zijn van bijzonderheden in de omgeving van het kind, die van invloed kunnen zijn op het welbevinden of het gedrag van het kind. Ook spelgewoontes of manieren van troosten zijn voorbeelden van zaken die goed zijn om te weten. Voor een kind is het meenemen van kleine dingetjes van thuis, zoals een knuffel, een foto, een speeltje, van groot belang.

Op deze manier kan een kind de verbinding leggen tussen thuis en KOV-Hebbes. Dit geeft een veilig en vertrouwd gevoel. Wij vragen ouders om dagelijks even de tijd te nemen voor de overdracht. Er wordt bij KOV-Hebbes gewerkt met het mentorschap; ieder kind heeft zijn of haar eigen mentor. Dit is een medewerk(st)er die werkt op de groep waar het kind geplaatst is. Tevens is deze medewerker het directe aanspreek persoon voor de ouders.

Er kunnen zich situaties voor doen met een kind, waarbij een kind zich niet lekker lijkt te voelen. Onze medewerk(st)er kunnen ouders vragen thuis een klein logboek bij te houden. Op deze manier kan het duidelijk worden waarom een kind zich niet helemaal lekker voelt. Dit kan dan worden besproken met een van onze ondersteuners. Zij staan onze medewerk(st)er en ouders bij met handige tips en tricks. Sinds 2018 is binnen KOV-Hebbers Konnect geïntroduceerd als communicatie middel tussen ouders en medewerkers .

Wij willen ouders graag betrekken bij ons beleid en de uitvoering daarvan dit doen wij door middel van;

- Door regelmatig een nieuwsbrief uit te brengen;
- We organiseren regelmatig thema avonden;
- Ouders betrekken we bij de thema's die binnen de kinderopvang worden behandeld.
- Daar waar mogelijk zijn ouders een helpende hand bij groepsuitjes of -activiteiten;
- Via de oudercommissies hebben ouders indirect een stem. Ouders worden tijdens de intake, de opvangperiode regelmatig middels flyers, nieuwsbrieven en persoonlijk uitgenodigd mee te denken en/of zitting te nemen in oudercommissies. De oudercommissies hanteren hiervoor het reglement zoals in de wet kinderopvang is.

Naast de haal- en brengcontacten is er minimaal één keer per jaar een gesprek met de ouders over het kind. Hierin worden de observaties zoals beschreven in het kind-volg-systeem en eventuele toets-uitslagen besproken en wordt ook aan de ouders gevraagd naar hun bevindingen thuis. Bij zorgen over de ontwikkeling wordt uiteraard vaker met de ouders gesproken.

Schriftelijke communicatie

Ouders ontvangen de informatie die hoort bij het VVE programma Piramide en Kaleidoscoop en informatie over bijzondere activiteiten van het kinderdagverblijf. Deze informatie kan schriftelijk of digitaal worden verspreid.

Klachtenprocedure

Bij kinderdagverblijf Haaksbergerstraat ligt de klachtenprocedure ter inzage en is een folder aanwezig van de klachtencommissie. Ook in de oudermap worden ouders attent gemaakt op het bestaan van de klachtencommissie. Voor de klachtenprocedure maken we gebruik van 'de Geschillencommissie'.

8.Observatie, zorg en overdracht

Observeren en signaleren

Hebbes werkt met het kind-volg-systeem Kijk op ontwikkeling van SLO. Elk kind wordt geobserveerd op de leeftijd van 2 jaar en 3 maanden, 3 jaar en 3 jaar en 11 maanden. Zo nodig wordt extra geobserveerd. Zodoende wordt van elk kind de ontwikkeling gevolgd en in kaart gebracht. Op grond van de bevindingen wordt een handelingsplan opgesteld en uitgevoerd. De bevindingen worden met de ouders besproken.

Zorgstructuur

De pedagogisch medewerkers volgen een vaste structuur m.b.t. de zorg. Alle kinderen in de het kinderdagverblijf krijgen een mentor toegewezen. De mentor werkt op de groep waar het kind geplaatst is en draagt op alle vlakken zorg voor zijn/haar mentorkinderen. De mentor draagt zorgt voor de observaties, verwerkt haar bevindingen in de SLO observatielijst en zal haar bevindingen bespreken met de ouders van het desbetreffende kind. Hiernaast zijn alle pedagogisch medewerk(st)ers belast met de wat informeler dagelijkse ouder contacten, dagelijkse overdrachten. Elke Pedagogisch medewerk(st)er is in staat op een geheel natuurlijke wijze te observeren en met vaardigheid en kennis over de ontwikkelingsbehoeften van een kind hierop in te spelen.

Bij zorgen nemen we tijdig contact op met de ouders en kunnen wij hulp inschakelen van de intern begeleider p pedagogisch coach die werkzaam is binnen KOV-Hebbes. De eerste actie is dat een kind gedurende een dagdeel wordt geobserveerd.

Hieronder worden de taken van de mentor omschreven:

- De mentor die een VVE kindje onder zijn hoede krijgt draagt zorg voor de vereiste 16 uur (tutor) VVE begeleiding per week.
- De observatielijst invullen en bespreken met de locatiemanager (evt. mailen)
- Minimaal 1 x per jaar met de ouders van het mentorkindje een 10 min gesprek voeren, vaak in april.
- Collega's, locatiemanager, coaches en ouders op de hoogte brengen van het welbevinden en de ontwikkeling van de kinderen (tijdens kind bespreking), maar ook tussendoor als zich bepaalde zorgen of situaties voordoen).
- Vanuit de observaties maakt de mentor een overzicht van de ontwikkelingsbehoeften per kind, dit doen we voor alle VVE kinderen. Hierna wordt een plan van aanpak opgesteld en uitgevoerd. Dit proces wordt cyclisch ingezet. Alle kinderen die eventueel extra zorg nodig hebben, krijgen deze zorg.
-

- De ontwikkeling stimuleren. Dit doen we door handelingsgericht aan de slag te gaan binnen de thema's. Een mentor kan binnen een thema handelingsgericht met een mentor kind aan de slag gaan om het te laten groeien in de ontwikkeling, of dit nu sociaal/emotioneel, taalkundig, rekenkundig of motorisch is.
- Voert CITO toetsen Taal en Rekenen uit bij kinderen bij 3 jaar en 3,11 jaar. Bij VVE kinderen voert de mentor ook nog een CITO toetsen uit bij 3,6 jaar.
- De warme overdracht verzorgen. Dit houdt in dat de mentor samen met de ouders/verzorgers het overdrachtsformulier overhandigt aan de leerkracht van de desbetreffende basisschool en deze daar waar nodig onderbouwt of uitlegt. Dit gebeurt nooit zonder toestemming van de ouder(s). Tevens draag de mentor zorgt voor de warme overdracht richting de BSO, ook hierover worden de ouders geïnformeerd.
- Eindgesprek met ouders voeren. In een eindgesprek van ongeveer 10 minuten krijgen ouders gelegenheid om de Hebbes periode goed af te sluiten.
- Vroegtijdige "problemen" gesignaleerd en met ouders besproken.
- Bij "probleem" gedrag, achterstand in ontwikkeling of andere belangrijke zaken betreffende de ontwikkeling van het kind nemen wij na signalering contact met de ouders op en wachten niet op het geplande 10 minuten gesprek.

Na de observaties, observeren doen onze medewerk(st)ers de gehele dag door, bewust, onbewust, en bij opvallend bijzonder gedrag worden de bevindingen besproken met naaste collega's.

Daarnaast beschikt KOV-Hebbes over een drietal intern begeleiders / pedagogisch coaches. Deze intern begeleider / pedagogisch coach kan bij vragen van de pedagogisch medewerker of ouder/verzorger worden ingezet. Zij kan aanzitten bij ouder gesprekken, weet de weg naar de externe zorgstructuur en kan d.m.v. observaties medewerk(st)er en ouders voorzien van adviezen en ondersteuning. De intern begeleider/pedagogisch coach onderhouden tevens nauwe contacten met de IB-ers van de basisscholen.

Externe zorgstructuur

Daar waar nodig kan de pedagogisch medewerker besluiten het kind te bespreken met de intern begeleider/ pedagogisch coach.

De intern begeleider/pedagogisch coach kan stappen richting externe hulpverlening begeleiden .

Ouders worden altijd geïnformeerd, mits de veiligheid van een kind NIET in acuut gevaar is.

De gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd.

Overdracht en samenwerken met basisonderwijs

Als een kind 4 jaar wordt vindt een warme overdracht naar de basisschool plaats. Hierbij wordt het overdrachtsformulier dat hoort bij 'Kijk op ontwikkeling gebruikt'. Ook de toets gegevens van CITO's worden toegevoegd. Hier kunnen 'rapporten' voor worden gebruikt uit LOVS. De overdracht wordt met de ouders en school (na goedkeuring ouders) besproken. Daarnaast wordt er intensief met de basisscholen samengewerkt om een doorgaande ontwikkelingslijn van peuter naar kleuter te waarborgen.

Voor de kinderen die de overstap naar het basisonderwijs gaan maken, vinden wij het belangrijk dat de school de informatie krijgt die het nodig heeft om direct op een goede manier in te spelen op de ontwikkeling van het kind. Voor de overdracht is er een overdrachtsformulier. Op dit formulier komt een handtekening van de leerkracht/IB'er van de school, de ouders en namens de kinderopvang. We verzorgen voor elk kind een warme overdracht.